

Ceste i mostovi

7-11

V. KONGRES JUGOSLOVENSKOG DRUŠTVA ZA PUTEVE
SPLIT 25. 26 i 27. XI 1963.

Ceste i mostovi

Časopis za projektiranje, građenje, održavanje cesta i mostova i cestovni saobraćaj
KONGRESNI BROJ 1963. GODINA XI — BROJ 7-11
ZAGREB

Organizator i domaćin V. Kongresa:
DRUŠTVO ZA CESTE HRVATSKE

Predsjednik: Inž. Stjepan Lamer — Zagreb
Tajnik: Ivo Tiliak — Zagreb

Ceste i mostovi

časopis za projektiranje, građenje, održavanje cesta i mostova i cestovni saobraćaj

God. XI Broj 7-11

Sadržaj:

V. Kongres Jugoslovenskog društva za puteve:	1
Program V. Kongresa:	3
Inž. Stjepan Lamer:	4
»Organizacija i problemi cestovne službe u SFR Jugoslavije	4
Prof. inž. Zvezd Dukić:	42
»Povijest i razvoj cestovne službe u Jugoslaviji	42
Inž. Branko Bielegritić:	53
»Organizacija i održavanje cestovne službe	53
Inž. Dražislav Konević:	54
»Uloga države u razvoju cestovne službe	54
Prof. inž. Emil Janžak:	60
»Održavanje i modernizacija puteva u Bani i Hercegovini u slijedećem razdoblju	60
Miloje Popović:	71
»Modernizacija putne mreže i daljnja istraživanja	71
Inž. Rudolf Cimolini:	76
»Putevi i finansiranje	76
Inž. Franc Krnjević:	97
»Suvremeno održavanje cesta	97
Inž. Vojislav Nikolić:	105
»Suvremena stanja puteva koji dolaze u obzir za modernizaciju	105
Inž. Pear Jovenović:	110
»Baza i ekonomična modernizacija puteva	110
Inž. Nikola Đurić i inž. Milan Miholjević:	114
»Prilika bhunamiziranja ilinske i karlovačkih konstrukcija	114
Inž. Predrag Brunević:	120
»Stabilizacija tla — Bježno područje praktičnog i istraživačkog rada na putevima	120
Inž. Zdravko Jakić:	133
»Napravljen tehnološki postupak primijenjen pri izradi kolovozne konstrukcije	133
Inž. Miroslav Čiradević:	149
»Osnovne osnove na putu Beograd—Lazarevac	149
Inž. Božidar Rađević:	160
»Neki problemi mehanizovanog gradnje i održavanja puteva	160
Inž. Branko Bielegritić:	167
»Dimenzioniranje fleksibilnih kolovoznih konstrukcija na osnovu rezultata AASHO ROAD TEST	167
Zajednica poduzeća za ceste SR Hrvatske:	174
»Prijedlog plana izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije cesta i mostova u SR Hrvatskoj za period od 1964. — 1970. godine	174
Inž. Velisav Dragović:	182
»Organizacijska pitanja Jugoslovenskog društva za puteve	182
Statut Jugoslovenskog društva za puteve:	193

Časopis izdaje Društvo za ceste Hrvatske, Zagreb, Zrinjevac br. 611, tel. 24.472, rač. pret. 223 / Glavni urednik: inž. Stjepan Lamer, tel. 22.754, Tehnički urednik: Ivo Tiliak i Ervin Mazišić, tel. 24.472 / Pretpisati godišnje 1.200.— dinara, mjesečno 100.— dinara, četvrtina 300.— dinara / Preporučiti redak. kod N. B. Zagreb, 465-17-6253 / Tisk. Stamparija »Vjesnik«, Zagreb, Gornja b. b., telefon br. 32-555

V. kongres jugoslovenskog društva za puteve

Peti kongres Jugoslovenskog društva za puteve u Splitu održava se u znaku provedenih izmjena u sistemu i organizaciji cjelokupne cestovne službe Jugoslavije i njenom uklađivanju sa privrednim i društvenim razvojem naše zemlje.

Novi zakoni o javnim putovima i poduzećima za ceste koje je donijelo Savetno Izvršno Vijeće, ukinuli su dotadnji administrativni način upravljanja i financiranja cestovne službe tako da se ceste od sada tretiraju kao privredni objekti, a ne javna služba te se popravak i modernizacija cestovne mreže vrši putem poduzeća za ceste.

Nadalje ovaj Kongres održava se nakon uspješno izvršenih velikih radnih akcija na izgradnji i modernizaciji cesta u svim socijalističkim republikama na važnim i značajnim cestama. Mreža savremenih cesta znatno je proširena i poboljšana, a najveći uspjeh graditelja cesta i omladine predstavlja dovršenje izgradnje autoputa Ljubljana—Zagreb—Beograd—Skopje—Devdelija.

Ujedno sa završetkom tog velikog poduhvata započetu graditelji cesta veliki posao da u naredne dvije godine izrade i dovrše cijelu Jadransku cestu duž cijele obale.

Do sada je bilo održano četiri Kongresa i to:

I. Savjetovanje stručnjaka za ceste održano je u Sarajevu na Hlidi od 25. do 29. oktobra 1953. g. Na tom savjetovanju zahvaćen je vrlo obiman i raznolik materijal o cestama koji je obuhvatio organizaciju cestovne službe, perspektivni plan razvoja cestovne mreže, projektiranje i građenje cesta unapređenje građenja i održavanje cesta i uzdizanje stručnih kadrova.

II. Kongres stručnjaka za ceste održan je u Ohridu od 29. oktobra do 1. novembra 1954. godine za razliku od I. Savjetovanja taj Kongres je održan u duhu hitne modernizacije cestovne mreže u Jugoslaviji.

III. Kongres stručnjaka za ceste održan je na Bledu od 24. do 28. septembra 1956. godine. Taj Kongres je naročito pažnju posvetio donošenju tehničkih propisa za projektiranje, građenje i održavanje cesta kao i izradi perspektivnih planova za projektiranje i građenje cesta.

IV. Kongres stručnjaka za ceste održan je u Niškoj Banji od 5. do 8. oktobra 1958. godine. Rad tog Kongresa obuhvatio je obiman materijal iz svih grana cestovne službe a naročito je istaknuta hitna potreba opremanja naše cestovne operativne savremenom mehanizacijom.

Na tom Kongresu osnovano je Jugoslovensko društvo za puteve. Obzirom na to da se V. Kongres održava skoro dvije godine nakon reorganizacije cestovne službe to je kao glavni zadatak Kongresu postavljeno, da razmijeni iskustva postignuta u dosadašnjem radu cestovne organizacije i da dađe smjernice za daljnji rad.

Drugi zadatak Kongresa je da na temelju stečenih iskustava dađe smjernice za građenje i modernizaciju cesta u budućem periodu.

Osnovna slika: Split snimljen iz zraka.

I treći zadatak je da razmotri organizacijska pitanja Jugoslovenskog društva za puteve, prihvati novi statut i dađe smjernice za daljnji rad.

Održavanje i rad dosadanih Kongresa imalo je značajan utjecaj na dalje unapređenje cestovne službe i izgradnja cesta. Iskustva i rad ovog V.-tog Kongresa sigurno će biti također od posebnog značaja za razmjenu mišljenja i donošenja takovih zaključaka koji će u velikoj mjeri utjecati na kvalitetan napredak u daljem razvoju svih poslova na unapređenju cesta.

Pozdravljamo sve učesnike V.-tog Kongresa Jugoslovenskog društva za puteve, i želimo da bude podsticaj za bolje održavanje i bržu izgradnju cesta u svim socijalističkim republikama naše domovine.

DRUŠTVO ZA CESTE HRVATSKE

Program V. Kongresa Jugoslovenskog društva za puteve

24. novembra 1963, nedjelja

Dolazak učesnika kongresa u Split i njihov smještaj u hotelu »Marjan« i »Park«

25. novembra 1963, ponedjeljak

Prije podne:

u 9,00 sati

: Otvaranje kongresa, izbor radnog predsjedništva, izbor komisije za zaključke, 2 zapisničara i 1 ovjervitelja zapisnika, pozdravi kongresu sa strane gostiju.

9,30 sati

: Referat i diskusija po temi: Organizacija i problemi cestovne službe u Jugoslaviji.

Poslije podne:

16,00 — 18,30 sati

: Referat i diskusija po temi II.: »O građenju i modernizaciji puteva u sljedećem periodu«.

26. novembra 1963, utorak

Prije podne:

8,00 — 13,00 sati

: Nastavak diskusije po temi II. Referat i diskusija po III. temi: »Organizacijska pitanja Jugoslovenskog društva za puteve«.

— Usvajanje novog Statuta Jugoslovenskog Društva za puteve,

— Izbor novih organa Jugoslovenskog Društva za puteve.

Poslije podne:

16,00 — 18,30 sati

: — Donošenje zaključaka,

— Dogovor o sljedećem kongresu,

— Zatvaranje kongresa.

27. novembra 1963, srijeda

Prije podne:

u 8,00 sati

: Polazak na obilazak radova na Jadranskoj cesti na relaciji Split — Šibenik.

II. Organizacija i rad poduzeća za ceste

5. Fondovi za ceste. Zakon predviđa osnivanje republičkog fonda za ceste, te kotarskih i općinskih fondova za ceste. Instrumentima republičkog izvršnog vijeća utvrđuje se raspodjela stalnih posrednih prihoda (naknade na vozila, porez, kazne) između ovih fondova. Fondovima za ceste upravlja se po načelima društvenog upravljanja. Upravni odbori fondova donošaju plan rada za ova

Cesta Karlovac — Plihtice

sredstva i za izvršenje sklapaju ugovor sa podružnim poduzećima za ceste.

Prihodi formirani na teritoriju jedne republike pripadaju poduzećima odnosno fondovima u toj republici i nije predviđena preraspodjela sredstava između republike. Kod formiranja izravnih i posrednih prihoda, poduzeća za ceste, uslijed navedenog teritorijalnog principa ubiranja prihoda — može se pojaviti problem neravnomjernih sredstava pojedinih poduzeća u odnosu na dužinu, te stanje i potrebe održavanja cesta. Radi toga predviđa se pomoć republičkog fonda za ceste finansijski slabijim kotarskim fondovima, tako da republički fond ima u stvari ulogu egalizacionog fonda za sva poduzeća. Pored toga republički fond može služiti za izgradnju novih cesta i objekata.

— orijentacija na osnivanje poduzeća za sve ceste I, II i III reda ili posebno na poduzeća za I i II r., a posebno za III r.

— briga za ceste IV reda da ostanu N. O-ima općina kroz osnivanje poduzeća ili u sklopu ostalih komunalnih poslova

— po teritorijalnoj nadležnosti poduzeća da obuhvate po mogućnosti cestovnu mrežu koja predstavlja što povezaniju saobraćajnu, tehničku i ekonomsku cjelinu. Kod toga, da se posebno vodi računa o potrebi i mogućnosti što neposrednijeg i dobrog povezivanja i suradnje poduzeća sa političko-teritorijalnim organima.

Zakon o poduzećima za ceste ostavio je otvorene mogućnosti za slobodno donošenje odluka u pojedinim područjima u odnosu na održavanje pojedinih ili svih kategorija cesta.

Navedena činjenica dopunjena je određenim specifičnostima pojedinih teritorija, a odgovarajućim dijelom i podjeljenost mišljenja utjecala je na formiranje donekle raznovrsnih organizacionih formi, strukture i organizacije cestovne službe.

a) SR Srbija

U SR Srbiji nije jedinstveno sproveden sistem u pogledu nadležnosti održavanja cesta I, II, III i IV reda i stanje je sljedeće:

Uža Srbija: osnovano je 9 poduzeća koja obuhvaćaju samo ceste I i II reda,

AP Vojvodina: osnovano je 6 poduzeća koja obuhvataju sve ceste I, II i III reda

AP Kosmet: osnovano je 1 poduzeće za sve ceste I, II i III reda.

Prema tome u SR Srbiji ima ukupno 16 poduzeća sa nejednakim nadležnostima u odnosu na pojedine kategorije ceste I, II i III reda.

Pošto u užoj Srbiji poduzeća za ceste ne obuhvataju i ceste III reda, to brigu o njima vode političko-teritorijalne jedinice. U većim srezovima postoje direkcije za ceste III reda, a ceste IV reda su predane općinama. U nekim srezovima su sve ceste III i IV reda predane općinama s time, da se u većim općinama o njima staraju posebne ustanove ili direkcije, a o manjim vode brigu odeljenja za komunalne poslove.

Iz navedenog proizilazi da je u SR Srbiji vrlo različita organizacija cestovne službe u pogledu nadležnosti poduzeća za ceste u odnosu na pojedine kategorije. To naročito vrijedi za užu Srbiju dok u Autonomnim Pokrajinama u tomo pogledu ima manje problema i neujednačenosti.

Poduzeća za ceste u AP Vojvodini obuhvaćaju sve ceste I, II i III reda i postoji mišljenje da trebaju eventualno preuzeti i ceste IV reda.

b) SR Hrvatska

U SR Hrvatskoj osnovano je 13 poduzeća za sve ceste I, II i III reda.

Brigu o cestama IV reda i gradskim ulicama (općinske ceste) vode općine preko svojih komunalnih poduzeća za ceste ili ustanove. Poduzeća za ceste IV reda i gradske ulice osnovana su samo u općine ili gradove sa većim dužinama cesta. U svakoj općini postoji odgovarajući organ za ceste.

Mreža cesta pojedinih poduzeća u glavnom poklapa se sa mrežom cesta kotara odnosno općina, a izmjene su učinjene izuzetno kad su to zahtjevali tehnički i saobraćajni uslovi kao i razlozi ekonomičnijeg privređivanja i održavanja.

U pojedinim slučajevima na bazi ugovorenih odnosa neka poduzeća za ceste vrše određene radove na uređenju cesta IV reda uz odgovarajuću naplatu.

c) SR Slovenija

U SR Sloveniji osnovano je 7 poduzeća za sve ceste I, II i III reda. Teritorij pojedinih poduzeća poklapa se mrežom cesta u kotaru sa malim izmjenama kad su to tražili u prvom redu uslovi ekonomičnijeg poslovanja.

Ceste IV reda i eventualno ostale javne ceste van kategorija održavaju komunalna poduzeća, ustanove ili uprave. Prema udaljenosti općina i veći mreže tih cesta formira se budžetska ustanova, ustanova ili poduzeće. U svakoj općini postoji odgovarajući organ za ovu kategoriju cesta.

d) SR Bosna i Hercegovina

U SR Bosni i Hercegovini osnovano je 7 poduzeća za ceste I i II reda.

Održavanje cesta III i IV reda povjereno je kotarskim odnosno općinskim skupštinama koje za njihovo održavanje imaju raznolike organizacione forme kao: komunalna poduzeća ili uprave, odjeljenja za komunalne ili privredne poslove, fond za ceste stambene zajednice.

Nekle ceste III reda predane su na održavanje poduzećima za ceste I i II reda sa posebnim ugovorom na određeno vrijeme i za određene radove i sredstva.

e) SR Makedonija

U SR Makedoniji osnovana su 4 poduzeća za ceste I, i II reda.

Za ceste III i IV reda bile su osnovane sreske uprave za ceste kao administrativne jedinice na području sreza (okolija) ima ih 6.

f) SR Crna Gora

U SR Crnoj Gori osnovano je 1 poduzeće za sve ceste I, II i III reda.

Ceste IV reda održavaju općinske skupštine na svojim područjima.

Mišljenje:

Organizacija i nadležnosti u održavanju cesta I, II, III i IV reda su vrlo različite po pojedinim SR Republikama, a dijelom i unutar područja pojedine Republike.

Osnivanje posebnih poduzeća za ceste I i II reda i posebnih poduzeća za ceste III i IV reda zahtijeva veći broj poduzeća, slabije i neracionalnije korištenje kapaciteta, veće režijske troškove i sl. Postepeno jata mišljenje i u onim Republikama gdje su ceste III reda odvojene, da ih treba predati u nadležnosti poduzeća za ceste I i II reda.

Velicina cestovne mreže koju održavaju poduzeća za ceste.